

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 01.10.2025
Vår ref.: 202303971-80 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tanja Midtsian
tcm@nve.no, 22959493

NVE oversender klage og innsigelse til vedtak om Eiker transformatorstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt én klage på vilkår i konsesjonsvedtaket for Øvre Eiker transformatorstasjon. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE ga 26. august 2025 Statnett og Glitre Nett tillatelse til å bygge Eiker transformatorstasjon med tilhørende adkomstvei og andre hjelpeanlegg, og til å legge om en rekke ledninger inn til den nye transformatorstasjonen. NVE ga samtidig Statnett og Glitre Nett samtykke til ekspropriasjon for nødvendig grunn og rettigheter til å bygge og drive anleggene. Begrunnelsen for vedtaket er at Eiker transformatorstasjon er et viktig å nødvendig tiltak for å legge til rette for forventet forbruksvekst på Østlandet og øke overføringskapasiteten mellom Sør- og Østlandet. Det er også et viktig tidlig trinn i arbeidet med å øke spenningen i nettet i regionen.

NVE satte i konsesjonen en rekke vilkår for å ivareta hensynet til natur og miljø, blant annet krav om montering av fugleavvisere på kraftledningene forbi Fiskumvannet naturreservat og tilpassing av anleggsarbeidet for å unngå å forstyrre hekkende rovfugl.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt. Ellers viser vi til notatet «Begrunnelse for vedtak» av 26. august 2025, ref. NVE 202303971-19, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Klager

NVE har mottatt én felles klage på konsesjonsvedtaket fra Statnett og Glitre Nett, som er parter i saken og dermed har klagerett.

Sammenfatning av klage

Statnett og Glitre Nett klager på to av vilkårene NVE har satt i anleggskonsesjonen til Eiker transformatorstasjon og tilhørende anlegg. Det gjelder følgende vilkår om kartlegging av hekkelokaliteter og begrensning av anleggsperioden, som klagerne ønsker fjernet:

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- *Kartlegging av aktive reirlokalteter*

Det skal gjennomføres kartlegging av aktive reirlokalteter for sårbare og truede fuglearter i tiltaksområdet, som underlag til å vurdere tilpassing av anleggsarbeid. Kartleggingen skal utføres med bruk av relevant fagkyndig kompetanse, og undersøkelsen av hekkelokalteter skal gjennomføres før hver byggesesong. En plan for gjennomføring av kartleggingene og en beskrivelse av hvordan anleggsarbeidene skal tilpasses skal inngå i detaljplanen.

- *Begrensning av anleggsperioden av hensyn til sårbare og truede rovfuglarter*

Dersom aktiv hekking av sårbare og truede rovfuglarter forekommer innenfor en avstand av 500 meter fra tiltaksområdet, skal det ikke gjennomføres støyende anleggsarbeid som for eksempel sprenging, boring og helikopterflyging i de aktuelle artenes hekkeperiode.

Statnett og Glitre Nett skriver at det er svært sannsynlig at hekking vil foregå i nærheten av tiltaksområdet, da det er kjent fra tidligere kartlegginger. De opplyser at det ikke vil være atskilte byggesesonger, men at de vil arbeide kontinuerlig gjennom året. Særlig i første fase av anleggsperioden vil det bli nødvendig å gjennomføre støyende anleggsarbeid i forbindelse med bygging av atkomstvei og opparbeidelse av stasjonstomt, i tillegg til skogrydding og mye transport av masser.

De påklagede konsesjonsvilkårene vil dermed forsinke oppstarten av byggeprosjektet, mener Statnett og Glitre Nett. Kartlegging vil måtte pågå fra februar og helt fram til sommeren, og støyende arbeid vil ikke kunne foregå mellom februar og juli/august. De anslår at samlet anleggsperiode vil forlenges med ett år, og at det vil gi en tilleggskostnad på ca. 130 mill. kr. I tillegg får forlenget anleggsperiode konsekvenser for forsyningssikkerheten og næringslivet, og gir mer langvarige ulemper for andre interesser i området, som grunneiere, naboer og brukere av områdene.

NVEs vurdering av innkomne klager

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok én klage innen klagefristen, som tilfredsstiller vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE vurderer at det ikke er konkrete motparter til klagen, og har derfor ikke sendt klagen til andre for uttalelse.

Klagegrunnene

NVE kommenterer forhold som klagerne anfører, og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere.

De påklagede vilkårene er to av flere vilkår som er satt av hensyn til fugleliv i dette viktige området nær Fiskumvannet naturreservat. Vi viser blant annet til statsforvalterens innsigelse til konsesjonssøknaden pga. forventede, store negative virkninger for fugl, som beskrives senere. Vilråene om nærmere kartlegging av hekkende fugl og tilpassing av anleggsarbeidet ble satt fordi

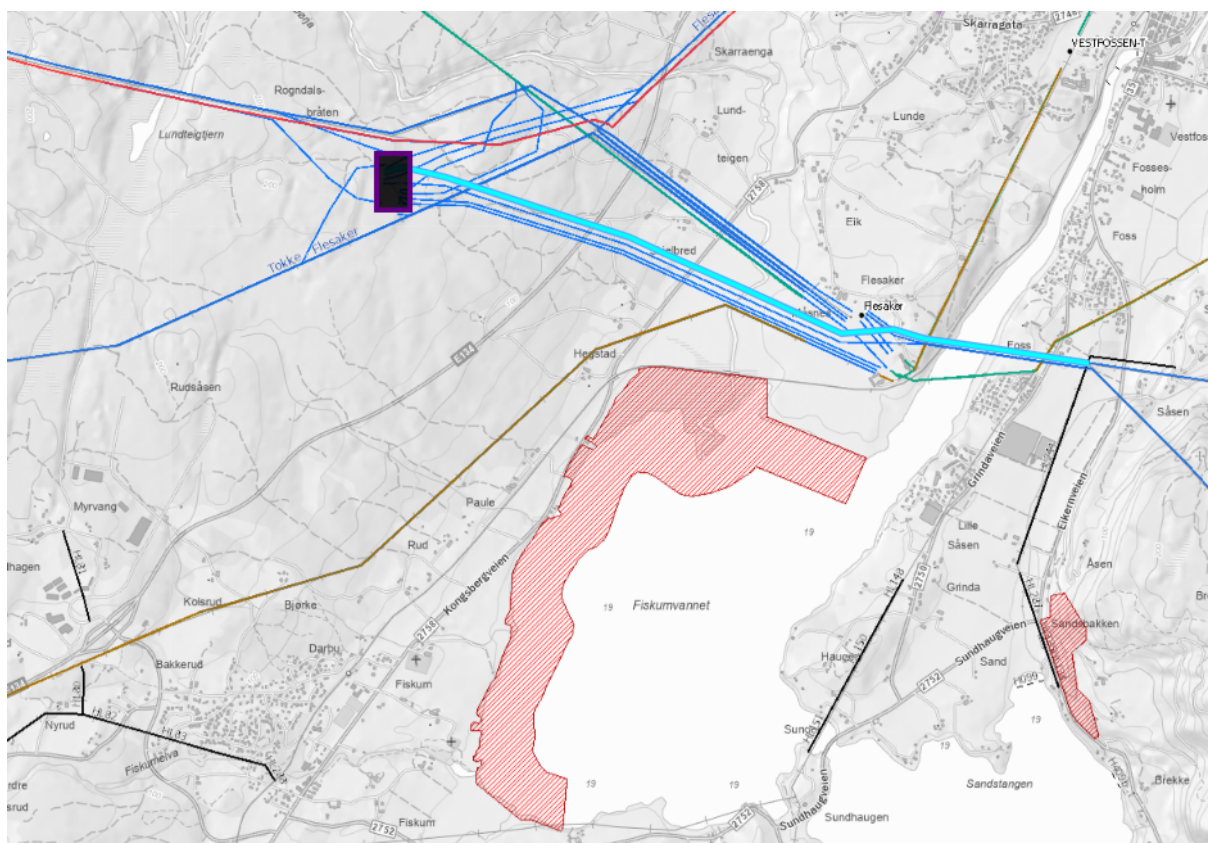

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

det er registrert rødlistede og sårbare rovfuglarter som har hekket i området. Dersom hekking ikke påvises, er det derfor ikke nødvendig å tilpasse anleggsarbeidet vesentlig, derav vilkår om kartlegging av aktiv hekking. Her mener NVE altså det skal fokuseres på spesifikke truede rovfuglarter som er sårbare for forstyrrelser under hekking, og ikke alle fuglearter som kan tenkes å hekke i området. Grunnen til at artene ikke er spesifikt nevnt og stedfestet av NVE er at denne typen informasjon er sensitiv artsdata som ikke skal offentliggjøres. Statnett og deres utredere er imidlertid kjent med hvilke arter som er registrert.

Konsekvensutredningen februar 2024 anbefalte supplerende kartlegging før anleggsstart for å tilpasse anleggsarbeidene, og Statnett foreslo selv å gjennomføre slike undersøkelser ved Fiskumvannet for å ta hensyn til hekkende fugl, jf. konsesjonssøknaden kapittel 6.6.2 om mulige avbøtende tiltak. I høringen av søknaden var det dessuten flere høringsinstanser som ba om å unngå anleggsarbeid i hekketiden ved Fiskumvannet, som ligger i influensområdet til tiltaket, vist på figur 1. Avstanden fra naturreservatets grense til den nye transformatorstasjonen er i underkant av 1,5 kilometer, der både stasjonstomt og atkomstvei skal opparbeides. De nye ledningene mellom ny og gammel stasjon er på det nærmeste ca. 300 meter fra reservatet.

Figur 1 Eiker transformatorstasjon vist med svart firkant, 420 og 132 kV ledninger vist med blå streker, hvor de nye er lengst sør, og Fiskumvannet naturreservat med rødt skravert felt. Kilde: NVE Atlas.

Det første av de to nevnte vilkårene er i tråd med det Statnett selv har foreslått for å tilpasse seg hekkende fugl, men vi har utvidet det til å gjelde hele tiltaksområdet og før hver byggesesong. Med dette vilkåret har vi ment at Statnett og Glitre Nett skal undersøke om allerede kjente hekkeplasser for truede og sårbare rovfuglarter tas i bruk ved starten av hver hekkeperiode for de spesifikke artene, slik at aktiv bruk kartlegges for den aktuelle sesongen. Det er en forutsetning at støyende

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

arbeid ikke pågår under kartleggingen. Denne kartleggingen kan så brukes som underlag for å tilpasse anleggsarbeidet, slik at påbegynt hekking ikke avbrytes og mislykkes. Hensikten med de satte vilkårene var ikke at hele tiltaksområdet skal kartlegges på nytt gjennom hele hekkeperioden for alle fuglearter. NVE mener at intensjonen i dette vilkåret i seg selv ikke er svært tyngende for utbyggerne, og ikke vil forsinke oppstart som mye som Statnett og Glitre Nett mener.

Det andre av de påklagede vilkårene gjelder kun støyende anleggsarbeid og er i tråd med det som er praksis i andre saker der truete og sårbare arter kan bli negativt påvirket. Vi registrerer at Statnett og Glitre Nett mener vilkåret vil hindre planlagt framdrift i prosjektet og gi en forsinkelse på til sammen ett år. I denne beregningen har selskapene lagt inn en undersøkelsesperiode på inntil et halvt år, med påfølgende begrensninger i anleggsarbeidet i hele området. Vi viser til hensikten med vilkåret om kartlegging ovenfor, som heller skal forstås som en åpning for å gjennomføre støyende anleggsarbeid nær tidligere registrerte hekkelokaliteter som viser seg ikke å være i aktiv bruk.

Da NVE satte disse vilkårene, tok vi ikke i betraktning det nivået av anslått merkostnad som Statnett og Glitre Nett oppgir som konsekvens av slike krav. Det bør samtidig ikke anses som et urimelig krav at selskapene blir pålagt krav om avbøtende tiltak for å ta hensyn til fugl i dette viktige området for fuglelivet. Denne typen vilkår er i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

NVE mener det må stilles slike minimumskrav til kunnskap om og hensyn til naturmangfoldet. Dersom det etter kartlegging skulle være tvil om vilkåret om å avstå fra støyende anleggsarbeid skal gjelde, mener NVE at utbyggerne bør henvende seg til oss for nærmere avklaring. Å fjerne vilkåret helt vil derimot ikke være tilstrekkelig for å ivareta hensynet til ev. hekkende, truet fugl, etter NVEs vurdering. Vi viser igjen til at tiltaket allerede fører til økt kollisjonsrisiko for fugl i tilknytning til Fiskumvannet naturreservat. Vi mener derfor at begge de to vilkårene i anleggskonsesjonen bør opprettholdes.

Innsigelse og utsatt iverksetting

I tillegg til klagen, er det i forbindelse med høring av konsesjonssøknaden reist innsigelse til tiltaket fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Innsigelsen er begrunnet i at ledningene fører til økt kollisjonsrisiko for fugl som trekker inn og ut av Fiskumvannet naturreservat, fordi ledningene inn til ny stasjon blir liggende nærmere naturreservatet enn dagens ledninger. Statsforvalteren mener tiltaket dermed er i konflikt med verdiene vernet skal ivareta, selv om det i sin helhet ligger utenfor verneområdet. Det ble 22. mai 2024 holdt møte med Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om mulige tiltaksendringer, der også Statnett og Glitre Nett var til stede. Innsigelsen er opprettholdt, også etter NVEs vedtak med vilkår. NVE viser til innsigelsen og «Begrunnelse for vedtak» for nærmere beskrivelse av innsigelsen, behandlingen og vurderingen av denne. Ved innsigelse vil NVEs vedtak ikke være endelig, men oversendes til Energidepartementet som treffer endelig vedtak i saken.

NVE beslutter at innsigelsen gir utsatt iverksetting av NVEs vedtak frem til endelig vedtak er fattet av Energidepartementet. Dette er en prosessledende beslutning som ikke kan påklages.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Forholdet til ettårsfristen i ekspropriasjonsloven § 16

Et vedtak om samtykke til ekspropriasjon bortfaller dersom begjæring om skjønn ikke er framsatt innen ett år, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

I denne saken er det klaget på konsesjonsvedtaket og ikke på vedtaket om samtykke til ekspropriasjon. Det betyr at ettårsfristen løper fra tidspunktet vedtak om samtykke til ekspropriasjon ble truffet av NVE.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 26. august 2025. Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Tor Carlsen
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

STATNETT SF
STATNETT SF - Kirsten Faugstad
Øvre Eiker kommune
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
GLITRE NETT AS
GLITRE NETT AS - Heidi Smisethjell Weberg
Buskerud fylkeskommune

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat